

Odpověď Europolu

Shrnutí Europol obecně podporuje zjištění a doporučení zprávy o auditu, která přispívají k probíhajícímu společnému legislativnímu postupu s cílem dále posílit jeho mandát a úkoly. Evropský účetní dvůr zdůrazňuje provozní potřebu, pokud jde o výměnu informací se spolupracujícími partnery ze zemí mimo EU a soukromými stranami a také účinné a efektivní nakládání s velkými a komplexními datovými soubory pomocí inovativních nástrojů, s cílem poskytovat donucovacím orgánům členských států EU účinnou a efektivní podporu. Dopad podpory Europolu se posuzuje u klíčových činností, například s ohledem na dny společných akcí a zvláštní operační skupiny, jejichž účelem je narušit činnost vysoce ceněných cílových subjektů zapojených do závažné a organizované trestné činnosti. Nejdůležitější operativní údaje Evropského střediska pro boj proti převaděčství (EMSC) Europolu jsou shrnuty na internetových stránkách Europolu, včetně výročních zpráv střediska EMSC. Z průzkumu, který Evropský účetní dvůr provedl v rámci auditu, vyplývá, že 80 % odpovědí členských států a spolupracujících partnerů ze zemí mimo EU vyjadřuje ve vztahu ke strategické a operativní podpoře poskytované Europolem míru spokojenosti 7 nebo vyšší (na stupnici od 1 do 10). Zároveň 87 % odpovědí udávalo míru spokojenosti 7 nebo vyšší, pokud jde o informace poskytované Europolem. Z toho Europol vyvozuje, že podpora poskytovaná střediskem EMSC má hmatatelný dopad na úsilí členských států i dalších zemí. Přerozdělení lidských zdrojů na shromažďování a ověřování statistických údajů členských států a třetích zemí (např. o počtech zatčení atd.) se kromě v současnosti zavedených činností monitorování výkonnosti nepovažuje za proveditelné. Europol očekává provádění agendy EU v oblasti interoperability a souvisejících činností, které přispějí k rozšíření škály zdrojů údajů pro jeho každodenní práci.

VI Použití externích zdrojů dat závisí na příslušném právním mandátu. Viz rovněž odpovědi Europolu k bodům 33, 36 a 37.

VII S cílem splnit své úkoly v rámci agendy EU v oblasti interoperability vypracoval Europol plán interoperability mezi Europolem a EU. V tomto plánu jsou uvedeny činnosti, které je třeba v Europolu provést, včetně harmonogramů, odpovědností a vzájemných závislostí u systémů EES, ETIAS, ECRIS-TCN, SIS, VIS, EURODAC, a také činnosti, které nejsou konkrétně zahrnuty do agendy v oblasti interoperability (např. PRŮM, EPRIS-ADEP).

IX Europol podporuje členské státy na základě konkrétních potřeb u daného případu a dostupných nástrojů a zdrojů. Europol upozorňuje na vysokou míru spokojenosti členských států a partnerů ze zemí mimo EU s podporou Europolu, z čehož vyplývá, že Europol plní své poslání podporovat členské státy při předcházení závažné a organizované trestné činnosti a boji proti ní.

X Europol přijímá všechna doporučení.

25 Europol by rád zdůraznil, že v rámci své činnosti usiluje také o to, aby členské státy měly k dispozici kompletní soubor příslušných údajů.

28 Z úlohy Europolu jakožto informačního centra EU pro trestnou činnost vyplývá, že Europol poskytuje platformu pro výměnu informací, do níž se zapojuje, pokud je požadována strategická a operativní analýza a také podpora na úrovni EU, zatímco souběžně probíhá dvoustranná a vícestranná výměna informací mezi členskými státy a třetími stranami. Počet dvoustranných výměn zpráv v aplikaci SIENA nemá vliv na kvalitativní a kvantitativní povahu informací vyměňovaných s Europolem.

33 Europol úzce spolupracuje s Interpolem a má již přímý přístup k systému SIS II a nepřímý přístup k databázím EURODAC a PNR/API. Europol v současnosti získává přístup k Vízovému informačnímu systému (VIS). Další externí příslušné databáze, jako je Systém vstupu/výstupu, se budou využívat v rámci agendy EU v oblasti interoperability, v níž má Europol zvláštní úlohu. Zákonodárce by navíc mohl zvážit přístup k průmskému rámci.

36 Systém EURODAC byl zřízen na podporu postupu vyřizování žádostí o azyl, který je veden na vnitrostátní úrovni. Kromě toho lze do systému EURODAC podle článku 21 nařízení o Eurodacu zasílat dotazy „pouze tehdy, nevedlo-li ke zjištění totožnosti subjektu údajů porovnání údajů o otiscích prstů s údaji uloženými v některém ze systémů zpracování informací, které jsou z technického i právního hlediska Europolu přístupné.“

Podle článku 10 směrnice o jmenné evidenci cestujících „Europol může podat tuto žádost, je-li to zcela nezbytné pro podporu a posílení činnosti členských států v oblasti prevence, odhalování a vyšetřování konkrétního teroristického trestného činu nebo závažného trestného činu a vztahuje-li se na tento trestný čin nebo závažný trestný čin působnost Europolu...“ Europol musí dodržovat podmínku vyplývající ze slov „zcela nezbytné“, což neumožňuje pravidelné nebo systematické namátkové kontroly.

37 V březnu 2021 poskytl evropský inspektor ochrany údajů své stanovisko k předběžné konzultaci podle příslušných ustanovení článku 39 nařízení o Europolu. Vzhledem k tomu, že systém VIS je administrativní databáze, bude Europol muset před přístupem do systému VIS zřídit ústřední přístupový bod a splnit požadavky stanovené evropským inspektorem ochrany údajů. V roce 2021 je pro Europol zajištění přístupu do systému VIS prioritou.

40 Díky zavedení systému QUEST mohou pracovníci donucovacích orgánů členských států vyhledávat údaje Europolu a přistupovat k nim pomocí vlastních vnitrostátních informačních systémů. K dalšímu rozvoji přispívá iniciativa QUEST+, která členskými státy umožňuje zasílat dotazy ohledně údajů analytických projektů na základě výskytu shody.

41 V současné době se zvažuje změna ustanovení nařízení o Europolu, pokud jde o přístup členských států za účelem společné analýzy s Europolem.

45 Europol zdůrazňuje, že přijímání osobních údajů Frontexem vyžaduje dokončení prováděcích kroků na straně Frontexu.

48 Pokud jde o využívání inovativních kapacit v oblasti IT, Europol je vázán ustanoveními článku 39 nařízení o Europolu, podle kterého je nutná předběžná konzultace s evropským inspektorem ochrany údajů. Zákodárce by v rámci aktuálně probíhajícího přezkumu změn nařízení o Europolu mohl zvážit zavedení mechanismu, který slouží zájmu operativní pružnosti i ochrany údajů současně. K nedávnému příkladu, který se týká zamýšleného vývoje a použití sady nástrojů pro strojové učení (umělá inteligence) pro zvláštní operační skupinu na vysoké úrovni v Europolu, lze uvést, že současný postup podle článku 39 nařízení o Europolu k dnešnímu dni trvá již osm měsíců od prvního zahájení zpracování souboru a dosud nebyl dokončen. Není pravděpodobné, že by se s takovými harmonogramy podařilo zajistit účinnou reakci na hrozby, které představuje organizovaná trestná činnost, včetně kybernetické kriminality, a terorismus.

52 odst. 1 Europol rovněž poskytuje podporu členským státům prostřednictvím sekundárních bezpečnostních kontrol v migračních hotspotech. Případy podporované Europlem se navíc zaměřují na tzv. druhotné pohyby v rámci EU s cílem rozbit zločinecké sítě, které napomáhají nelegální migraci.

54 Využívání inovativních nástrojů, jako je umělá inteligence, k monitorování výkonnosti citlivých operativních činností by podle článku 39 nařízení o Europolu vyžadovalo předběžnou konzultaci s evropským inspektorem ochrany údajů. Bez ohledu na tuto skutečnost však Europol není schopen investovat značné finanční a lidské zdroje do mechanismů podávání zpráv ze svého ročního rozpočtu a příslušného plánu pracovních míst. Přerozdělení lidských zdrojů na manuální shromažďování a ověřování statistických údajů členských států a třetích zemí (např. o počtech zatčení atd.) se kromě v současnosti zavedených činností monitorování výkonnosti nepovažuje za proveditelné. Lze také pochybovat o tom, že by investování zdrojů do těchto mechanismů podávání zpráv vedlo ke spolehlivým a kvalitním údajům; viz připomínka Účetního dvora v bodě 57 týkající se snah Eurostatu.

55 V roce 2019 vypracoval Europol 9 426 operačních zpráv a 313 strategických a tematických zpráv, přičemž více než polovina (tj. 5 322) operačních zpráv se týkala závažné a organizované trestné činnosti. Shromažďování a monitorování konečných výsledků v členských státech by vyžadovalo značné investice do zdrojů a nové stanovení priorit, a to jak na straně Europolu, tak na straně členských států. Úloha Europolu při poskytování podpory členským státům a jejich spokojenost s produkty a službami poskytovanými Europlem byla jasně prokázána.

56 Viz odpověď na bod 54.

58 Viz odpověď na bod 54.

60 Europol provozuje platformu EMPACT (evropskou multidisciplinární platformu pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti) a vypracovává odpovídající operační akční plány.

62 Europol rovněž shromáždil údaje o řadě prioritních případů souvisejících s podvody s doklady a prioritních případů, u nichž jsou analyzovány finanční údaje.

Dosažení ukazatelů výkonnosti v oblasti podvodů s doklady a praní peněz bude záviset na souvisejících činnostech prováděných na vnitrostátní úrovni.

Europol zdůrazňuje, že jednotka EU pro oznamování internetového obsahu v týchž letech překonala své cíle, pokud jde o teroristický obsah on-line (prioritní úkol jednotky), a to i přes plnění dalších úkolů (např. reakce EU na krize, nařízení o teroristickém obsahu on-line) se stávajícími dostupnými zdroji. Cíl nebyl splněn o ekvivalent přibližně 1 % celkového internetového obsahu, který jednotka EU pro oznamování internetového obsahu posuzovala.

65 Z hlediska účinného využívání zdrojů, tj. objemu případů a dostupných zdrojů, nejsou plně zdokumentovány všechny kroky (které vedou k rozhodnutí, zda je případ prioritní). Důkladné posouzení se provádí u vysoce ceněných cílových subjektů a příslušných zvláštních operačních skupin. Provozní údaje nebylo možné Evropskému účetnímu dvoru poskytnout z důvodu zásady vlastnictví údajů stanovené v článku 19 nařízení o Eurovalu.

66 Europol zdůrazňuje, že dostupné zdroje pro řešení případů zůstaly v daném období v Eurovalu stabilní.

69 Pokud jde o Středisko pro vymáhání práva v jihovýchodní Evropě (SELEC), je třeba poznamenat, že čtyři členské země střediska SELEC jsou členské státy EU, které jsou nedílnou součástí Eurovalu, zatímco zbývajících sedm členských zemí střediska SELEC jsou spolupracujícími partnery Eurovalu a jsou (s výjimkou Bosny a Hercegoviny) v Eurovalu zastoupeny prostřednictvím styčné kanceláře jako třetí strany. Všechny členské země střediska SELEC jsou proto již přímo součástí rámce spolupráce Eurovalu. Totéž platí pro všech dvanáct členských států Úmluvy o policejní spolupráci pro jihovýchodní Evropu (PCC SEE). Europol má navíc díky pobaltským členským státům EU přímý přístup k síti BALTCOM.

70 Zahájení jednání o těchto pracovních ujednáních postupuje v souladu s vnější strategií na období 2021–2024, kterou schválila správní rada Eurovalu v červnu 2020.

Doporučení č. 1 Europol doporučení přijímá.

Doporučení č. 2 Europol doporučení přijímá.

79 Viz odpověď na bod 54.

80 Viz odpověď na bod 62.

Doporučení č. 3 Europol doporučení přijímá.

Doporučení č. 3 a) Jelikož členské státy a partneři ze zemí mimo EU nemají právní povinnost poskytovat příslušné informace, Europol je k tomu vyzve.

Doporučení č. 3 b) Úspěšné vytvoření požadovaných ukazatelů bude záviset na překonání stavu uvedeného v odpovědi na bod 62.

81 Viz odpověď na bod IX shrnutí.

82 Europol se v rámci svých vnějších vztahů řídí strukturovaným přístupem na základě vnější strategie Europolu, kterou schválila správní rada Europolu. Europol představuje největší platformu pro spolupráci v oblasti boje proti trestné činnosti na úrovni EU. Součástí rámce spolupráce Europolu jsou například členské země střediska SELEC (viz odpověď na bod 69).

Doporučení č. 4 Europol doporučení přijímá.

Doporučení č. 4 b) Pokud jde o otázku zdrojů, nemusí být proveditelné zaznamenávat veškerá rozhodnutí a vést záznamy o bodovém hodnocení u všech případů. Europol uplatňuje důsledný proces stanovování priorit, zejména u vysoce ceněných cílových subjektů a zvláštních operačních skupin.